

ЗОРНИЦА.

ЕВАНГЕЛСКО
ПЕРИОДИЧЕСКО
СПИСАНИЕ.

ГОД. 5.

ЦАРИГРАДЪ, АПРИЛЪ 1869.

БРОЙ 4.

ЕСТЕСТВЕННЫЙ МОСТЪ
Въ Виргиніи, Америкѣ.

Излагамы тука единъ много хубавъ картинкѣ която прѣдстави това чудо, Естественный-тъ мостъ, който ся намѣрва въ Виргиніи, единъ отъ Сединены-тъ Ща-ты въ Америкѣ.

Рѣка-та Джемъзъ проминува тамъ прѣзъ Синіи-тъ Планини и е прорѣзала единъ дълбокъ проходъ прѣзъ ска-лъ-тъ, (канарѣ-тъ) а отъ двѣ-тъ страни ся сливатъ по малкы рѣкы които обыкають низъ долове-тъ между особ-ны-тъ рѣтове на горѣ-тъ, и присѣдиняватъ воды-тъ си съ водѣ-тъ на Джемъзъ. Надъ единъ отъ тѣзи рѣкы която ся казва Сидръ стои тойзи мостъ. Вода-та нѣкое врѣме, както

ся вижда, была е поголѣма отъ колкото е сега, и така е пробила скалъ-тъ която прѣсича долини-тъ както стѣна, и вода-та ся е вдѣл-бявала по дълбоко и по дълбоко всякъ годинѣ, до-дѣ най сетѣ тази стѣна станѣла като мостъ, отъ горѣ цѣла и равна, (пощен-скый-тъ пѣтъ минава отъ тамъ,) а отъ долу отворена та тече рѣка-та подъ ней.

Ширина-та на долини-тъ, сирѣчь, отъ единъ-тъ странѣ до другъ-тъ надъ тѣзи провасть, не е пове-че отъ 45 лакти; но высо-чина-та на стѣни-тъ или на мостъ-тъ е 98 лакти. Пѣт-никъ-тъ като стои отъ горѣ на тойзи мостъ и гледа долу, или на дѣно-то на потокъ-тъ при водѣ-тъ като стои и гледа на горѣ, сма-ку-ва ся отъ това чудесно явленіе на естество-то.

Много челоуѣци и отъ далечъ дохаждають тамъ за да видяють тойзи мостъ, и споредъ обычай-тъ на нѣкои челоуѣцы които като нѣмать работѣ записватъ или из-рѣзватъ име-то си, намѣр-ватъ ся твърдѣ много имена тамъ по стѣни-тъ вдѣлбаны въ камѣкъ-тъ. Чули смы единъ много любопытенъ

расказъ за това; не знаемъ обаче истина ли е или не; но какъ и да е расказъ-тъ съкратенъ е слѣдующий-тъ.

Едно момче ся вращало отъ училището, и като минавало отъ долу край тѣзи естественнѣ стѣни, съгледало тамъ между други-тъ имена име-то на Вашингтона, което, както знаете, е едно отъ най славы-тъ имена за Американскый-тъ народъ. Тозь чась му ся прѣвзѣло сърдце-то съсь сильно едно желаніе да начертае началны-тъ буквы на свое-то име тамъ въ вѣч-ный-тъ камъкъ по *по горѣ* отъ Вашингтоново-то име.

Извадило отъ пазухъ-тъ си едно ножче, таквозь каквото обыкновенно момчета-та носятъ, и като намѣрило камъкъ върхъ който да стѣпи, вѣскачило ся на други нѣкои каменіе които ся подавали вѣнъ отъ скалъ-тъ, и най сетнѣ стигнало до желаемо-то мѣсто, та като ся държало за нѣкои кореніе отъ бръшлянъ и други растенія, съ ножче-то си вдѣлбало въ камъкъ-тъ двѣ буквы.

Но не само въ дѣца-та, а и въ възрастны-тъ челоуѣцы, славюлюбіе-то е една страсть която ся не насыща, и така юначе-то ни, като сполучило тѣзи побѣды, рекло въ себе си: “Ами защо да не стои мое-то име *най високо*? Чакай, ще го напишѣ тамъ дѣто никой не ще може да го надмине и хора-та ще ся зачудатъ и ще ми захвалятъ.”

Съ ножче-то си момче-то ископава между жили-тъ въ камъкъ-тъ мѣсто за рѣжъ-тъ си и друго за позъ-тъ за да ся държатъ, и така полека вѣскачува ся додѣ най сетнѣ стигнало двадесетъ лакти по високо отъ най горнѣ-то име що было написано. Тамъ, безъ да погледне на долу, начертава буквы-тъ; цѣль-та му была достигнѣта. Момче-то тогазы пакъ погледнало на долу и ся ужасило като видѣло до какъж единъ страшнѣ высочинѣ бѣше ся покачило безъ да ся осѣти.

Завило му ся свѣтъ и то едвамъ ся удържало да не падне. Видѣло страшнѣ-тъ опасность на положеніе-то си и това че не было възможно да слѣзе тѣй както бѣ възлѣзло. Не смѣяло вече да гледа долу но погледнало на горѣ и турило рѣшеніе въ сърдце-то си да възлѣзе на горѣ, и така съ юначко сърдце прѣдприема тойзи исполинскый задаткъ за да ся отрѣве отъ ужаснѣ смърть.

Другари-тъ на момче-то като выкали да слѣзе но напразно, и като го видѣли още че слѣдувало да възлѣзува на горѣ, завекли ся уплашени на село-то да обадытъ на бащѣ му и на съсѣды-тъ за момче-то. Скоро ся събрали много хора, между които ся намѣрвалъ и оскърбены-тъ баща на момче-то, но безсилни были за да помогнѣтъ нѣщо на бѣдно-то момче.

Момче-то пакъ съ голѣмъ страхъ съгледало че ножче-то му ся много истрило отъ якы-тъ камніе изѣло да го икономисва колкото може за да не бы съвсѣмъ да ся истрые. Най сетнѣ ножче-то исхабено до дършкѣ-тъ пада отъ рѣжъ-тъ му и дръгнува долу на камніе-тъ въ пропасть-тъ. Сега що да прави? Всичкы гледали съ трепетъ и нищо друго не очаквали освѣнъ да видятъ момче-то да падне и да ся смаже върхъ камніе-тъ. Но ето, отъ горѣ, отъ тамъ дѣто минава пѣтъ-тъ, нѣколко пріятели сполучили да спуснѣтъ едно вѣже съ примкѣ на край-тъ. Едвамъ вѣже-то стига до него. Изнурено-то момче провира главѣ-тъ си и рѣцѣ-тъ си въ примкѣ-тъ и балядисва, но тѣ го истеглятъ на горѣ, додѣто най сетнѣ го улавятъ съ рѣцѣ и надаватъ единъ радостенъ выкъ, за да извѣстятъ на бащѣ му и на други-тъ които стоели долу че ся избавило момче-то.

ЦРКОВНА ИСТОРИЯ.

Отъ първо-то гоненіе на Христіянскѣ-тъ Цркъвѣ познатъ е намъ Павелъ, който е апостолъ на язычници-тъ. Истина е че, чрѣзь Святаго Апостола Петра, домъ-тъ Корниліевъ, въ Кесаріѣ (Кайсерѣ) приложи ся на цркъвѣ-тъ Христовѣ, но особно-то мѣсто за поучаванія-та на Святаго Петра бѣше послѣ само между Іудей-тъ, както и Святый Апостолъ Павелъ бѣше опрѣдѣленъ отъ Бога да проповѣдва Евангеліе-то само на язычници-тъ. А начинъ-тъ на обращаніе-то на Павла е много любопытенъ. Да кажемъ че единъ челоуѣкъ въ единъ градъ укорявалъ и хулил наредбы-тъ и правителство-то на свой-тъ си царь и гонилъ вѣрны-тъ царскы поданници: а когато самъ си царь-тъ бы дошелъ въ онзи градъ, и съ обличеніе и увѣщаніе бы го довелъ пакъ въ правослѣіе, и послѣ бы го ту-

рилъ на службѣ много похвалѣ въ правительство-то си: отъ това не бы ли всякой заключилъ въ умъ-тъ си че царь-тъ ще има голѣмы надежды за потрѣбъ-тъ си отъ тогожь человѣка, като показва къмъ него таквъжь снисходителность? И Павлово-то обращаніе таквозь е было. Богъ е употрѣбилъ тукъ не обыкновенъ начинъ. Павелъ не былъ увлѣченъ въ общъ-тъ мрѣжъ, но внезапно былъ хванътъ съ рѣжъ-тъ на Всесилнаго.

Тойзи апостолъ е още достоинъ за голѣмъ похвалѣ, защото е прѣтърпѣлъ много мъжы за име-то Христово. Петъ пѣти былъ биенъ съ тоягы споредъ Иудейскый-тъ начинъ на наказаніе, а три пѣти по Римскый начинъ; еднажь го заметали съ каменіе; четыри пѣти ся давилъ въ море-то; еднъ ноцъ и единъ день былъ въ дълбинѣ-тъ; падалъ въ многовидны опасности, бѣдствія и лишения въ пѣтуванія-та си, и най послѣ прѣтърпѣлъ мученическѣ смъртъ за Христа; но по достоабѣлжителна-та часть на исторіѣ-тъ му е прѣвѣсходна-та му дѣятельность за распространіе-то на царство-то Христово. Тутакъ си като ся кръстилъ въ Дамаскъ (Шамъ), и макаръ че бѣ гонитель по напрѣдъ на Христѣяны-тъ, проповѣдвалъ въ съборища-та на Иудей-тъ, и свидѣлствовалъ имъ че Исусъ е Мессія. А слѣдъ малко отишелъ съ Варнавъ въ Кипръ (Къбръзъ), а послѣ обшелъ Малъ Азіѣ (Анадолъ); и въ това пѣтуваніе намѣрилъ толкозь голѣмо съпротивленіе отъ Иудей-тъ, щото имъ казалъ велегласно, че занаярѣдъ щѣлъ да отиде при язычници-тъ, и да занесе на тѣхъ Евангеліе-то навѣчный-тъ животъ, косто Иудей-тъ отхвърлили. При язычници-тъ намѣрилъ приѣманіе по благосклонно. Твърдѣ голѣмо множество отъ тѣхъ ся обѣрижи чрѣзъ слугуваніе-то му, и той успѣлъ да насади Христѣянскы църквы май въ всякой градъ.

Язычници-тъ были въ онова врѣме пригтовени многообразно да приѣмътъ ново и здраво ученіе и Богослуженіе. Много отъ тѣхъ были ся погнусли отъ идолопоклонство-то, понеже начали вече да усѣщатъ че ся прѣльстили отъ него. И най мудри-тъ имъ хора съсъ всичкъ-тъ си умъ силъ да размышляватъ и да разсѣждатъ, никога не могли да стигнѣтъ до нѣкоѣжъ ясна и убѣдителна вѣрѣ,

понеже нѣмали Божественно откровеніе. А въ исто-то врѣме, отъ нѣкои староврѣменны прореченія увардены между идолопоклонници-тъ, было разсѣяно най много въ онѣзи години ожиданіе-то че щѣлъ, не слѣдъ много врѣме, да ся яви на свѣтъ-тъ спасъ и избавитель на язычници-тъ, който щѣлъ да установи ново богослуженіе и новъ вѣрѣ, и да възвѣрне на человѣцы-тъ благополучіе-то и златный-тъ вѣкъ. Но онуй що было на Иудей-тъ камъкъ за соблазнъ, на идолопоклонници-тъ ся виждало като безуміе и лудость: сирѣчь, че спасеніе-то на свѣтъ-тъ щѣло да ся произведе отъ одного, който е прѣтърпѣлъ укорѣ смъртъ, распѣтъ на кръстѣ. За туй отъ идолопоклонници-тъ една часть само стигнѣла да повѣрѣва въ Христа.

Въ второ-то и трето-то си обыколеніе въ Малкъ Азіѣ и Греціѣ, Павелъ подобно успѣлъ да обѣрне много язычници въ Христовѣ-тъ вѣрѣ, насадилъ Христѣянскы църквы въ Солунъ, Беріѣ, Аѣниѣ, Коринтъ и по другы градове въ Малъ Азіѣ. Въ послѣдно-то си вращаніе въ Іерусалимъ хванали го тамъ Иудей-тъ и го държали затворенъ двѣ години въ Кесаріѣ, отъ тамъ отплувалъ съ корабъ прѣзъ Критъ (Гиритъ) и островъ Малтъ като затворникъ и отишелъ въ Римъ въ двадесетъ-тъ годишъ слѣдъ обращаніе-то си къмъ Христа.

НЕПОТРѢБЕНЪ ЧЕЛОВѢКЪ.

Иване, за какво намѣреніе ти ся струва че е потрѣбенъ този часовникъ? попыталъ го баща му.

Да показва часове-тъ, отговорилъ Иванъ.

Но кажи че, не само не показва часове-тъ, но нито може да ся поправи, реклъ баща му. Като е тѣй непотрѣбенъ е, отговорилъ Иванъ. Добрѣ. Защо е потрѣбна тази писалка? попыталъ пакъ баща му. Да ся пише съ неѣ, отговорилъ Иванъ. Кажи че олово-то ся е развалило и писалка-та не пише вече реклъ баща му. Тогазь и писалка-та е непотрѣбна, казалъ Иванъ. Послѣ зѣлъ ножъ и попыталъ Ивана за потрѣбъ-тъ му. Ето сѣче, отговорилъ той.

Но кажи че черенъ-тъ е строшенъ и ножъ-тъ вече не сѣче, реклъ баща му. Тогазь и ножъ-тъ е като другы-тъ непотрѣбенъ, отговорилъ Иванъ.

Сега ты казваш че, когато часовникът-тъ не показва часове-тъ, писалка-та не пише и ножът-тъ не рѣже, тѣ сѣ непотрѣбны, и казваш право. Кажимы това сега, Иване, що мислишь за онѣзи млади, които не вършатъ намѣреніе-то за което Богъ ги е създалъ и ги варди? Онѣзи, които ни Бога обичатъ, нито чловѣка почитатъ.

Непотрѣбни чловѣци сѣ, рекъ Иванъ. Като е така, помни, чадо мое, бесплоднѣ-тъ смоковницѣ. Лук. 13; 7.

ЗАЩО ПАДА ЯБЪЛКА-ТА ?

Тате, рекла Лунка, прочетохъ днесъ че Исаакъ Невтонъ ръководилъ ся въ нѣкои отъ по голѣмы-тъ си открытія като видѣлъ ябълкѣ-тъ че паднѣла отъ едно дърво. Що има чудно въ това ?

Б. Не е было необыкновенно това нѣщо, но като е привлѣкло вниманіе-то му, направило го е да размысли.

А. Защо е размышлявалъ ?

Б. Размышлявалъ е, каква ще е была причина-та дѣто е паднѣла ябълка-та.

А. Азъ можахъ да му ѣхъ кажѣ,—откъснѣла ся е държка-та, и като нѣма за какво да ся държи паднѣла е.

Б. Защо ?

А. Защото не можаше инакъ да стори на въздухъ-тъ освѣнъ да падне, както знаете.

Б. Но защо да падне ? туй е въпросъ-тъ.

А. Не можаше да стори нищо друго.

Б. Но защо не можаше ?

А. Не знаѣхъ : вы ми прѣдставлявате едно чудно питаніе.— Защото нѣмаше нищо което да ѣхъ държи.

Б. И да нѣмаше нищо,— трѣбаше ли за туй да падне на земѣ-тъ ?

А. Явно че трѣбаше.

Б. Ябълка-та безъ душѣ ли е, или съ душѣ ?

Могѣтъ ли бездушны-тъ отъ себе си да мърдѣтъ ?

А. Не — види ми ся не: но ябълка-та пада защото е принудена да падне.

Б. Право каза. Външна нѣкаква сила трѣба да дѣйствува върхъ неѣхъ, или чрѣзъ другѣ нѣкакви силѣ която дѣйствува върхъ неѣхъ изъ вѣнъ. Исповѣдвашъ че нѣма първѣ-тъ силѣ, сирѣчь, не е жива ябълка-та : причина-та прочее на мърданіе-то трѣба да е втора-та; сирѣчь външна-та

сила. А каква е тя ? тя е прѣдметъ-тъ на издирваніе-то на Философъ-тъ.

А. Но всяко нѣщо пада на земѣ-тъ, както и ябълка-та, кога нѣма да го подпиратъ нѣщо.

Б. Наистинѣхъ, и за туй нужда е да има нѣкаква обща причина на това паданіе на долу.

А. А що е то ?

Б. Нѣща-та ако ся отдалечатъ отъ земѣ-тъ, не могѣтъ отъ себе си да паднѣтъ къмъ неѣхъ, за туй трѣба земя-та да ги тегли къмъ себе си. Исаакъ Невтонъ съ дълбоки размышленія откри че има единъ естественъ законъ който ся казва *привлѣченіе*. Всемудрый създателъ на всичко одарилъ е и най малкѣ-тъ частицѣ на вещество-то съ съ силѣ съ коѣхъто привлѣча или притегля при себе си частицы-тъ които сѣ около него : тази сила е соразмѣрна съ величинѣ-тъ на тѣла-та, или съ едринѣ-тъ имъ. Сложи двѣ малкы топкы на трапезѣ-тъ : тѣ иматъ наклонность да ся ставятъ, и ако не бы было друго нѣщо на свѣтъ-тъ, наистинѣхъ бы ся ставили ; но ся привлѣчатъ отъ трапезѣ-тъ, и отъ земѣ-тъ и отъ всяко друго нѣщо въ стаѣхъ-тъ : а тѣзи различни привлѣченія, понеже привлѣчатъ противоположно, възбращатъ на топкы-тъ да ся не ставятъ. Земно-то кѣлбо е най велика едрина отъ вещество-то, съ коѣхъ-то нищо не може ся сравни, за туй привлѣча съ най голѣмѣ силѣ всичко що ся намѣрѣа подъ нейно-то вліяніе, и това нейно привлѣченіе е причина на всяко нѣщо да пада върхъ неѣхъ, отдалечено малко или много отъ неѣхъ. Тазъ причина ся выка привлѣченіе на тѣла-та, и то опрѣдѣля тежинѣ-тъ. Кога дигамъ нѣщо, дѣйствувамъ на противъ на тѣзи силѣ, за това ми ся струва че онуй що дигамъ е тежко : сирѣчь, привлѣченіе-то земно иска да удържи онуй нѣщо, като ся мѣчѣхъ азъ да го дигнѣхъ отъ земѣ-тъ, и туй привлѣченіе опрѣдѣля тежинѣ-тъ му : и това нѣщо или това тѣло е толко по тежко, колко-то повече вещество има. Разбра ли що ти казахъ ?

А. Мислѣхъ че разбрахъ. Не прилича ли на магнитъ-тъ който привлѣча иглѣ-тъ ?

Б. Прилича, и то е единъ видъ на привлѣченіе, но става само съ магнитъ-тъ и желѣзо-то, а привлѣченіе-то земно дѣйствува равно върхъ всички-тъ нѣща.

А. Привлича ли ны и въ тѣхъ минутъ?

Б. Непрѣстанно ны тегли къмъ себе си.

А. А защо не ся залѣпимъ за землѣ-тъ?

Б. Защо-то смы одушевленны същества, имамы самодвижнѣ силѣ която прѣвѣсходи и само-то привлеченіе земно. Причина-та която възбрана да не можешъ да скочишь хилядо лакты високо съсь същѣ-тъ леснотѣ съ кой-то скачашъ половинѣ лактъ високо, това привлеченіе е което тя тегли на долу, като ся свърши сила-та на скачаніе-то ти.

А. Мислѣхъ че сега начнахъ да разумѣвамъ онуй що бѣхъ чула да казватъ за тѣзи които населяватъ другѣ-тъ старинѣ на свѣтъ-тъ: струва ми ся да ги выкатъ антиподи (противоножни,) защото иматъ крака-та си обрънати къмъ наши-тъ и главы-тъ си къмъ въздухъ-тъ: много пѣти съмъ ся чудила какъ не падатъ; но смѣтамъ че туй произлиза отъ земѣ-тъ която ги привлича къмъ себе си.

Б. Туй е явна истина; но дѣ бы паднали? Що иматъ надъ главы-тъ си?

А. Не знаѣхъ; но мислѣхъ небе-то.

Б. Така е; нашата земя е едно прѣвелико кѣло което виси на въздухъ-тъ и което ся върти непрѣстанно около себе си, за туй слънце-то и звѣзды-тъ ся видятъ намъ че изгрѣватъ и заходятъ. На пладне имамы слънце-то надъ главы-тъ си, а въ полунощи, когато ный имамы звѣзды-тъ надъ главы-тъ си, тѣ имѣтъ слънце-то надъ главы-тъ си; но кажи ми на кой-тъ странѣ бы паднали тѣ, на кой-то и ный не бы паднали, на слънце-то ли или на звѣзды-тъ?

А. Ный смы отъ горѣ, когато ся тѣ отъ долу.

Б. Какво ще каже отъ горѣ? всичко що стои на земѣ-тъ върхъ-тъ му гледа къмъ небе-то. Крака-та на онѣзи чловѣцы стоятъ на земѣ-тъ, а главы-тъ имъ сѣ къмъ небе-то, като и наши-тъ, ный смы върхъ нозѣ-тъ имъ, както и тѣ върхъ наши-тъ. Ако бѣше възможно да продупчи нѣкой земѣ-тъ прѣзъ срѣдѣ, що ти ся струва да може да види той прѣзъ дункѣ-тъ?

А. Небе-то съсь слънце-то и съсь звѣзды-тъ. Сега разумѣвамъ работѣ-тъ добрѣ; но що държи земѣ-тъ на въздухъ-тъ?

Б. Дѣ мыслишь бы могла да отиде?

А. Не знаѣхъ; но смѣтамъ дѣто има, по голѣмо привлеченіе. Чула съмъ че слънце-то е много по голѣмо отъ земѣ-тъ. Дали не бы отишла тя тамъ?

Б. Много право разсѣди ты; но другый пѣтъ ще ти покажѣ какъ става туй, и отъ кой-тъ причинѣ земята не пада вързъ слънце-то, — Между всичко туй, я си помисли колко далечъ ны заведе паденіе-то на еднѣ ябълкѣ?

А. При антиподы-тъ, и не знаѣхъ дѣ другадѣ!

Б. Сега видишь какво нѣщо може да стори испытателенъ умъ който испытыва вещество-то отъ най просто-то нѣщо.

РАЗГОВОРЪ-ТЪ НА СОФРѣ-ТЪ.

Родители-тъ често забравятъ голѣмо-то вліяніе вързъ нравы-тъ на дѣца-та които иматъ общи-тъ разговори на софрѣ-тъ, когато ся събира цѣло-то домочадіе да обѣдватъ или вечерятъ. Трѣбаше да помнятъ че тѣзи общи събранія всякой день на всичко-то домочадіе става една важна часть отъ възпитаніе то, и затова трѣбаше да ся стараѣтъ вынѣгъ да правятъ тѣзи събранія развеселителны и полѣзны за всички-тъ.

Вмѣсто да дойде стопанинъ-тъ на кѣщѣ-тъ и съ начумерено лице да сѣдне и да выка къмъ съпругѣ-тъ си съ повелителенъ тонъ както на робинѣ-тъ, “хайде сложи, че нѣмамъ врѣме да чакамъ,” а тогазъ той самъ си обѣдва, а жена му стои да му слугува, и дѣца-та треперятъ и чакатъ той да ся наяде и да отиде, и тогазъ да дадѣтъ свободѣ на дѣтинскы-тъ си чувствованія колко по хубава е наредба-та та благоразумный-тъ и образованный-тъ чловѣкъ въ кѣщѣ-тъ му.

Тамъ като дойде врѣме-то за яденіе и слѣдъ като ся каже благодарство на Бога, който е Съхранитель на животъ и който насыщава гладны-тъ, поченвать да ядѣтъ, и на сѣщо-то врѣме ся наслаждаватъ отъ сладостны домашны разговори.

Всякой непріятенъ и докучителенъ прѣдметъ трѣбаше да ся исключи отъ кражѣтъ на домашный-тъ разговоръ на тѣзи врѣмена, защото развеселителенъ и пріятенъ разговоръ много помага въ смиланіе-то на ястія-та. Познато е на лѣкари-тъ че когато яде нѣкой, а е много разгнѣвенъ или скърбенъ, тѣло-то не приима онази пища която трѣба отъ това

ястіе; толкова вліяніе има умъ-тъ върхъ тѣло-то.

Родители-тъ не трѣбаше и да забравятъ колко полѣзно може да бѣде на дѣца-та имъ като слушатъ разговоръ-тъ отъ учены и богобоязливы нѣкои гостіе които родители-тъ поканватъ въ гостолубіе-то си да ядѣтъ съ тѣхъ. На тѣзи врѣмена не трѣбаше дѣца-та да ся испратятъ вънъ, както смы виждали много пжти, но трѣбаше и тѣ да ся намѣрватъ при трапезж-тъ, или ако нѣма вече мѣсто за тѣхъ, да сѣдѣтъ поне въ сжщж-тъ стаѣ мирно да слушатъ. За това родители-тъ които оцѣняватъ това вліяніе що иматъ въ възпитаніе-то на дѣца-та нарочно по нѣкога канѣтъ на гостіе таквызи челоуѣцы отъ които всичко-то домочадіе може да ся ползува когато слуша разговоръ-тъ имъ.

Ако родители-тъ сж сиромаси и трапеза-та имъ проста и оскудна, пакъ това не трѣбаше да припятствува на гостолубіе-то, защото онзи който е наистинѣ образванъ и ученъ и отъ когото ся чуватъ полезны думы нѣма да ся срами отъ да сѣдне при най простж-тъ трапезж и да яде отъ каквото Господъ имъ е далъ. Много пжти е ставало че които ся приели пжтникъ да прѣношува подъ простый-тъ имъ покровъ, намѣрвали сж че приѣмали стократно награждъ въ ползователный-тъ разговоръ на тогоу челоуѣка и въ впечатленіе-то на неговы-тъ думы въ умове-тъ на дѣца-та.

“Страннолюбіе-то не забравяйте, понеже чрѣзъ него нѣкои безъ да знаѣтъ угостили сж ангели.” (Пос. Евр. 12; 2)

ДА ЖИВѢТЕ ЗА ДРУГЫ.

Върхъ всякой цвѣтъ по поле-то и по горы-тъ, който усадыа въздухъ-тъ, върхъ вѣтръ-тъ който прави цвѣтя-та и трѣвы-тъ да ся любуѣтъ, върхъ дъждовны-тъ капкы които събраны на купъ правѣтъ величественнж-тъ рѣкж, върхъ росны-тъ капкы които прохладѣтъ тѣкый-тъ мѣшецъ въ пустынѣ-тъ, върхъ широко-то море по което плаватъ толкози корабы, върхъ шарены-тъ и пстры-тъ плужковци въ дълбины-тъ морскы, и върхъ велико-то сѣнце което стопява и развеселява миллионы-тъ твари които ся радуютъ въ видѣлиж-тъ му,— върхъ всич-

ко това Богъ Създателъ-тъ е написалъ тѣзи истинѣ, “Никой отъ насъ не живѣе за себе си.”

СИЛА-ТА НА МАЙЧИНЫ-ТЪ ДУМЫ.

Всяка майка е списателка на исторіѣ. Тя не пише на хартіѣ-тъ исторіѣ-тъ нана-роды-тъ или на царства-та; но пише върхъ нетлѣнный-тъ умъ на чадото си своѣж-тъ си исторіѣ. Когато прѣйде тойзи свѣтъ тази исторія и тази таблица ще прѣбѣдватъ не изгладимы, и въ дългы-тъ вѣкове на вѣчность-тъ тази майка ще гледа тѣзи исторіѣ и ще ѣ прочита, или съ вѣчнж радостъ, или съ неисказанж скърбъ. Това като мысли майка-та колко внимателна ще бѣде тѣ, и колко вѣрна и прилѣжна въ молитвѣ къмъ Бога за помощъ въ исполненіе-то на тѣзи высокы и страшны обязанности?

Расхождате ся по край море-то, и тамъ отъ дѣто ся оттеглила вода-та виждате чистый-тъ и гладкыйтъ пѣськъ, върхъ който писвате каквото ви иде на умъ, но на вращаніе-то си по край тамъ, ето приливала ся вода-та и всичко изгладила, щото нито бѣлѣж нито чърта не останѣла. Не е така съ умъ-тъ на дѣте-то, и начертанія-та и бѣлѣзи-тъ на истинѣ-тъ или на дѣжж-тъ които ваше-то поведеніе произважда, бывать вѣлѣбены въ умъ-тъ щото не сж за измываніе или за изглажданіе. Тамъ начертавате всякой день таквызи впечатленія които порои-тъ на тойзи свѣтъ не могутъ да измыѣтъ, леденый-тъ пѣрстъ на смърть-тъ не може да ги заличи, нито бесконечны-тъ вѣкове да ги изгладѣтъ.

Внимайте, вы Българкы майкы, що писвате на тѣзи таблицы.

Внимайте на всякж думж, на всяко дѣло защото ще ги четете пакъ написаны въ умове-тъ на дѣца-та ви. Гледайте да пишете врѣхъ тѣзи умове вѣчны-тъ истины които ще ги рѣководѣтъ когато о-нѣмѣ гласъ-тъ на майкж-тъ, и когато нейны-тъ усты не изговарѣтъ веке молитвы за да прѣпорѣчвава мило-то си чадо на Бога своего.

— По добръ е оселъ който мя носи, а не конъ който мя хвърля.

— Да не оставѣшь за другы което можешъ самъ да вършишь.

ПРИМЪРЪ ЗА МАЙКЫ-ТЪ.

ЗАВЕДЕНО А НЕ ЗАКАРАНО.

Една майка като сѣдеше въ горницѣ-тъ и работеше прѣслуша разговоръ-тъ въ другѣ-тъ стаѣ между момченце-то си и поголѣмѣ-тъ му сестрѣ която го туряше да спи; но момченце-то не рече да каже вечернѣ-тъ си молѣа а повтаряше: "Не щѣ азъ, нещѣ да ся молиѣ."

Майка-та помисли въ себе си колко Християне има които въ живота си и въ поведеніе-то си показватъ сѣщій-тъ духъ за немоленіе, ако и да не изразяватъ съ думы това чувство.

На другѣ-тъ сутринѣ дѣте-то като излѣзе отъ стаѣ-тъ си поспрѣ си малко прѣдъ врата-та на горницѣ-тъ и каза: "Добро утро мамо."

"Добро утро, чадо мое," отговори майка-та, "къдѣ отивашъ?"

"Ще пиѣ каве," отговори дѣте-то.

"Почакай малко; имамъ нѣщо да ти кажѣ. "Ела самъ да ся видишь съ мене малко."

Дѣте-то ся завече при неѣ и майка-та остави работѣ-тъ си та го зѣ въ обятіе-то си. Дѣте-то допрѣ гладко-то си лице по лице-то на майкѣ си, и рѣка-та на майкѣ му поглаждаше мекѣ-тъ и кѣдравѣ-тъ косѣ на дѣте-то.

"Какъ си чадо мое. Добрѣ ли си?" попыта майка-та съ единъ сладѣкъ и любезенъ тонъ.

Твърдѣ добрѣ съмъ, мамо." "Радувамъ ся че си добрѣ, и азъ тѣжъ сутринѣ като ся събудихъ и усѣтихъ че съмъ добрѣ, благодарихъ на Бога защото ми е опазилъ животъ-тъ."

"Така ли?" попыта дѣте-то, замислено, защото съвѣсть-та бѣ захванѣла вече да работи.

"Усѣти ли ты нѣкога пулсъ-тъ ми (жилѣ-тъ) на рѣжѣ-тъ ми?" попыта майка-та като зѣ прѣстъ-тъ на дѣте-то и го турнѣ върхъ жилѣ-тъ на рѣжѣ-тъ си.

"Много бѣе мамо."

"Ако прѣстане тойзи пулсъ да бѣе ще умрѣ."

"Така ли мамо?"

"Така е: пакъ азъ немогѣ да го правѣ да не прѣстанува,"

"А кой може мамо?"

Майка-та тозъ частъ не отговори на това питаніе но даде малко врѣме за помисленіе, и тогазъ рече: "И ты имашъ

пулсъ, чадо мое на рѣжѣ-тъ си, и тука въ грѣды-тъ си, и вредѣ въ тѣло-то си; и ты нѣмашъ силѣ да правишь крѣвь-тъ си да слѣдва да тече безъ да прѣстанува. Азъ нѣмамъ тѣзи силѣ. Никой не може освѣтъ Бога. Той ако тя не пази кой може?"

"Не знаѣ мамо," отговори дѣте-то спокойно.

"За това азъ като ся събудихъ отзаранъ помолихъ ся на Бога и попросихъ го да мя пази и да ся грыже за мене."

"Проси ли го, мамо, да има грыжѣ и за мене?"

"Не, чадо мое."

"А защо не?"

"Защото рѣкохъ че ты самъ ще го просишь за себе си. Богъ иска всякой единъ отъ насъ да му ся моли."

Подирѣ това за много врѣме нищо ся не говореше; но замислено-то лице на дѣте-то показваше че майчини-тъ думы бѣхъ досѣгнѣли до сърдце-то на дѣте-то.

"Не е ли по добрѣ да му ся молишь самъ за себе си?"

"Подобрѣ е отговори момченце-то и тозъ частъ коленичи върхъ колѣнѣ-тъ на майкѣ си, и съсъ свой-тъ си дѣтинскы думы, както му идяхъ на умъ, изрече прошеніе за покровителство-то и благословеніе отъ милостиваго Бога.

Блазѣ на онова дѣте което има богобоязливѣ и благоразумнѣ майкѣ така нѣжно и благоразсѣдливо да го заведе вмѣсто да го закара въ пѣтъ-тъ на длѣжностъ-тъ кѣмъ Бога и кѣмъ челоѣцы-тъ.

РАЗНЫ СВѣДѢНІЯ.

Най дълбокъ кладенецъ на свѣтъ-тъ ся намѣрѣ въ градъ-тъ Сент-луи (Saint Louis) въ Съединены-тъ Щаты въ Америкѣ. Стигнѣли сѣ до единъ дълбочинѣ 3, 147 педы Англійскы, или повече отъ 1452 лакти, и понеже не сѣ намѣрили водѣ слѣдватъ още да копаѣтъ.

Въ Шикаго въ Америкѣ, въ единъ голѣмѣ фабрикѣ иматъ за кассіеринѣ единъ момѣ, на четирынадесятъ години. Въ единъ годинѣ плащала е на работници-тъ повече отъ петдесетъ хыляди лиры, като е държала особнѣ смѣтѣ съсъ всякого отъ чѣтыри-тъ стотинѣ работници, отъ които всякого познавала и по име. Кой може да рече че женскыи-тъ умъ не е способенъ за работѣ?

НЕМИЛОСЕРДИЕ-ТО КЪМЪ ЖИВОТНЫ-ТЪ.

Гледайте, дѣца, тѣзи картинкѣ та виждете тойзи жестокъ и немилостивъ чело-вѣкъ какъ бѣе конь-тъ си съ едно дебело дърво. За нѣкоѣхъ малкѣ причинѣхъ разичѣванъ противъ конь-тъ, той сега го е испрѣгналъ изъ коля-та за да може по свободно да го бѣе.

За такъвъ чело-вѣкъ всякой конь бива лошъ, и съ такъвызъ правы чело-вѣкъ не е достойнъ да има добръ конь. Какво казвате, дѣца? Ако бы да имахте такъвъ чело-вѣкъ за баща, за майсторъ, за учитель, за господаръ, благодарны ли щехте да сте? Знаѣхъ че не. Виждахъ съмъ и по Българѣхъ нѣкои такъвызи звѣровидны чело-вѣцы, дивяцы, самы по глупавы отъ тойзи конь дѣто страдае толкозъ отъ разлутеный-тъ си господаръ. Може и вы да сте виждали такъвызи. Искате ли да станете подобни на тѣхъ? Разумѣва ся не. Когато е тѣй, то отбѣгвайте отъ първото начало което води къмъ тѣзи страсть.

Когато видѣхъ едно дѣте че обыча да мѣчи малкы-тѣ животинкы, че улавя бу-булечкы и мухы, та откъснуща крыла-та имъ, замѣря съ каменіе кучета-та и коткы-тѣ, кокошкы-тѣ и птицы-тѣ, и ся смѣе когато сполучва да имъ счупи кракъ или крыло; когато видѣхъ тойзи знакъ въ нѣкое дѣте, казвамъ, туй дѣте ако не промѣни тойзи нравъ ще стане такъвъзи единъ чело-вѣкъ.

Пазѣте ся, дѣца, отъ тойзи зълъ духъ на немилосердіе-то. Ако захванете да ся докарвате немилостиво къмъ животны-тѣ, то подиръ малко ще ся докарвате сѣщо и къмъ другары-тѣ и сѣученицы-тѣ си. Много чело-вѣцы сѣ свършили животъ-тъ си на бѣсило-то наказани за убійство, които така сѣ захванѣли като сѣ были малкы да хранятъ и да развиватъ тойзи духъ на немилосердіе-то. Научѣте ся, още въ младость тѣхъ си, отъ того който е “кроткъ и смиренъ на сърдце.”

СТИХОТВОРЕНІЕ.

МОЛИТВА ЗА ДОБРОЛСТВІЕ.

1

Твоя-та върховна воля,
Отъ какво ѣ да мя лиши,
Отче, но покорно молихъ
Туй ми ты не отречи.

2

Дай ми тихо, благодарно,
Мирно, весело сърдце,
Отъ роптаніе свободно,
Пълно, съ задоволствіе.

3

Дай ми сладкъ-тъ надеждѣ,
Господи, че ты си мой;
Дай ми вѣрность, да покажѣ
Че съмъ азъ прѣданъ рабъ Твой.

4

Любовь-та ти да владѣе
Върху мене прѣзъ вси дни;
Милость-та ти да вѣнчѣе
Край-тъ на животъ-тъ ми.

ЕДНО ЗАДАЧЕ ЗА МАТЕМАТИЦИ-ТЪ.

Единъ момъкъ поискалъ отъ единъ ста-рець дѣщерѣхъ му за женѣ. Пріелъ отъ ста-рець-тъ тойзи отговоръ;

“Иди на лозіе-то тамъ донеси нѣколко ябълкы. Дай на мене половинѣ-тѣ отъ всичко-то число, и на майкѣ-тѣ дай поло-винѣ-тѣ отъ останѣло-то число и при това половинѣ ябълкѣ повече, послѣ и на дѣще-рѣхъ ни дай половинѣ-тѣ отъ останѣло-то и при това половинѣ ябълкѣ повече, и да остане само една ябълка за тебе, но и безъ да срѣжешъ ябълкѣ. Това ако знаешъ да направишъ, и ако дѣщеря ми склони, то можешъ да ѣхъ земешъ.”

Той рѣшилъ въпросъ-тъ, донелъ ябъл-кы-тѣ, безъ да срѣже еднѣ раздѣлилъ ги споредъ както ся искаше, и останѣла му само една ябълка.

Сега васъ пытамъ, смѣтаета, колко бѣхъ ябълкы-тѣ?

— Често да размышлявашъ кой си, що правишъ, отъ дѣ дохождашъ и кѣдѣ оти-вашъ.

— Както постилашъ така ще си лѣгашъ.

— Полесно да отпѣдишъ дѣволъ-тъ да не влѣзе, нежели да го испѣдишъ като е влѣзълъ.

Въ Печатницѣ-тѣхъ на А. Минасіанъ,
у Джемѣ-ханъ.